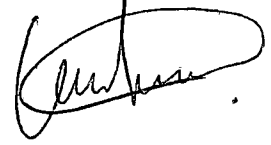

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

2019 yılında, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından Van-Hakkâri karayolu üzerindeki Yeniköprü mevkiinde başlatılan tünel inşaatı, 3 bin 965 metrelik T-1 ve T-2 tünellerini içeren proje, Hakkâri ile Yüksekova arasında güvenli ulaşım sağlamak için kritik bir öneme sahipti. Ancak tünelin 2024 yılı Kasım ayında açılması planlanmış olmasına rağmen, yaşanan gecikmeler nedeniyle proje tamamlanamamış ve faaliyete geçirilememiştir.

31 Aralık 2024 tarihinde, Yüksekova-Van karayolu üzerindeki Yeniköprü mevkiinde yaşanan kazada, dağdan kopan kaya parçalarının bir minibüse çarpması sonucu 12 yaşındaki Ceyhan Kırbaş ağır yaralanmış ve 1 Ocak 2025'te hayatını kaybetmiştir. Bu olay, yalnızca bir kaza olarak nitelendirilemez; aksine, yıllardır süregelen ihmallerin ve halkın can güvenliğini hiçe sayan kamu politikalarının doğrudan bir sonucudur.

Anayasa'nın 2. maddesi, devletin sosyal bir hukuk devleti olduğunu belirtirken, 17. madde de herkesin yaşam hakkı ve maddi-manevi varlığını koruma hakkını güvence altına alır. Aynı zamanda, ülkenin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) de 2. maddesi ile yaşam hakkının korunmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları, devletlerin, bireylerin yaşam hakkını ihlal eden durumları önlemek için gerekli tedbirleri almadıkları takdirde sorumlu tutulacağına dair güçlü bir hukuki zemin oluşturur.

Yeniköprü mevki, dağdan düşebilecek kaya parçaları ve diğer doğal tehlikeler nedeniyle yüksek risk taşıyan bir bölgedir. Ancak yıllardır tamamlanamayan Yeniköprü tünelleri, bu riski ortadan kaldırmak amacıyla inşa edilmişken, kullanılmaz durumda bırakılmıştır. Bu durum, kamu kaynaklarının verimsiz kullanımının yanı sıra, devletin ilgili altyapı projelerine olan ilgisizliğini de gözler önüne sermektedir. Mevcut ihmal, bir çocuğun hayatına mal olmuş ve kamu vicdanını derinden yaralamıştır. Kamu görevlilerinin bu sorumluluğu, yalnızca doğal afetlere ve kazaya bağlanamayacak kadar ciddi ve tartışmalıdır.

Hakkâri ve çevresindeki altyapı sorunları, yıllardır çözüme kavuşturulamayan bir kriz halini almıştır. Yeniköprü gibi riskli bölgelerde yol güvenliği önlemleri alınmadan geçişler yapılmakta ve yurtaşların can güvenliği tehlikeye atılmaktadır. Özellikle tamamlanmış ve kullanıma açılmamış projeler, kamu kaynaklarının etkin kullanılmadığını gösterirken, halkın güvenliği göz ardı edilmektedir.

Ceyhun Kırbaş'ın hayatını kaybetmesi, devletin yaşam hakkını koruma yükümlülüğünü yerine getirmediğinin somut bir örneğidir. Bu sorumsuzluk ve ihmâl, yalnızca bir çocuğun hayatını kaybetmesine yol açmakla kalmamış, aynı zamanda iktidarın yurtaşların güvenliğini sağlamadığını, sorumluluklarını yerine getirmediğini göstermiştir. Yeniköprü Tünelleri'nin kullanılmaması ve yol güvenliği önlemlerinin alınmaması, kamu idaresinin ağır bir ihmali olarak kayıtlara geçmiştir. Bu bağlamda, sorumluluğu bulunan kamu görevlilerinin derhal görevden alınması, hesap verme yükümlülüğü çerçevesinde yargı önüne çıkarılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Yeniköprü mevkiinde kaya düşmesi riskiyle ilgili olarak Bakanlığınızca yapılan bir risk değerlendirme bulunmakta mıdır?
2. Bölgede doğal tehlikelere karşı uygulanabilir bir çevresel iyileştirme planı hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa hangi adımlar atılmıştır?
3. 2019 yılından bu yana Yeniköprü Tünelleri projesiyle ilgili çevresel etki değerlendirme raporları yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
4. Tünel inşaatının durması veya gecikmesi çevresel nedenlerle mi ilişkilidir? Bu konuda Bakanlığınıza ulaşan bilgi veya şikâyet var mıdır?
5. Dağlık ve yüksek risk taşıyan bölgelerde yol güvenliği için Bakanlığınızın önerdiği veya uyguladığı çözümler nelerdir?
6. Yeniköprü Tünelleri'nin tamamlanmamasının çevresel ve sosyal etkilerine dair bir çalışma yürütülmüş müdür?
7. Bakanlığınızın Yeniköprü bölgesinde meydana gelen kazaların önlenmesi için yerel ve ulusal kurumlarla iş birliği düzeyi nedir?
8. 12 yaşındaki Ceyhun Kırbaş'ın ölümüne yol açan kaya düşmesi olayında, bölgenin doğal riskleriyle ilgili bir uyarı veya rapor Bakanlığınıza sunulmuş mudur? Eğer sunulduysa bu konuda neden gerekli önlemler alınmamıştır?